Tizenötödik évfolyam. 181. szám. Kolozsvárt, szerda, augusztus 8. 1894.

SZERKESZTŐI IRODA:
Belmagyar-utcza 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA.
Egész évre 16 frt. v. 32 korona. | Negyed évre 4 frt v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. | 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon szám: 9. POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP. **Telefon szám: 9.**

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvárt, Belközép-utcza 33-ik szám.

HIRDETÉSI DIJAK:
Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora **1 frt.** Bélyegilleték minden hirdetés után **30 kr.**

Nyilttéri czikkek:
garmond sora után **20 kr.** fizetendő.

Wekerle nemzetiségi politikája.

Budapest, aug. 7.

Kétségtelen, hogy Wekerle kormányelnök nagybányai beszámoló beszédének ama része elégitheti ki legkevésbbé a közvéleményt, melyben a nemzetiségi kérdéssel foglalkozik.

Beszéde részének kiindulási pontja, hogy t, i. nemzetiségi kérdést in genre el nem ismer, szintugy magában foglalja azt a tételt is, hogy a mi nincs, arról ne is beszéljünk.

Hát az magában véve helyes politikai tétel lehet, hogy magyarországon nemzetiségi kérdés in genere nem létezik, de már az a másik tétel, hogy tehát ne is beszéljünk róla — nem állitható fel komoly politikai tételnek épen egy aktiv kormány férfiu részéről.

Ez annyi volna, mint szemethunyni a tények előtt, vagy kicsinyelni oly dolgokat, melyek nagyon is mélyreható fontosságuak.

Wekerle szerint egyszerü közbiztonsági kormány rendszabályokkal és esetleg a közigazgatás államositásával lehet legbiztosabban elejét venni a nemzetiségi mozgalmak elfajulásának.

Hát ha egyszerü közbiztossági kormányrendelkezésekkel segiteni lehetne a bajon, akkor eme bajoknak már rég meg kellett volna szünniök.

De hát mit tapasztalunk az életben?

Hát azt, hogy tisztán kormányi s ugynevezett közbiztossági intézkedésekkel csak a nagyobb kihágásoknak lehet elejét venni, s legfennebb az érhető el, hogy a közbiztonság érzékenyebben meg nem zavartatik, annak legközelebb fekvő példáit a Memorandum-pörrel kapcsolatos eseményekben lehet feltalálni.

Ámde, hogy ez nem eszköz a nemzetiségi kérdés megoldására, azt csak azok tagadhatják, a kik vagy nem ismerik a helyzetet, vagy kicsinylik magát a kérdést összes konzekvencziáival egyetemben.

Hieronymi belügyminiszter közelebbi erdélyi utja alatt szerzett tapasztalatai alapján megszerezhette azt a meggyőződést, hogy a nemzetiségi kérdés nem csak létezik, hanem annyira el van fajulva, hogy a helyzetet tisztán közbiztonsági hatalmi intézkedésekkel megjavitani egyáltalában nem lehet.

A nemzetiségi törvénynek a szükséghez mért reviziója, s bizonyos méltányos kivánságoknak törvényhozási uton leendő kielégitése és a társadalmi tényezők czéltudatos közremunkálása utján lehet a kérdés gyökeres rendezését munkába venni.

Wekerlének pedig épen erről nem volt kedve elmélkedni nagybányai beszámolójában, holott a kérdés sokkal jelentősebb, semhogy azt tovább is negligálni lehetne.

Félrendszabályokkal, s pusztán a közbiztonság megóvására irányuló intézkedésekkel tényleg létező közpitíkai kérdéseket megoldani nem lehet, s e tekintetben Apponyi grófnak van igaza, mikor azt állitja jászberényi beszédjében, hogy a kormánynak a nemzetiségi kérdést illetőleg is semmi programmja a jövőre nézve nincsen.

Wekerle legalább Nagybányán nem csak, hogy programmot nem adott, de ellenkezőleg egyszerüen kitért a programmadás kötelessége elől.

Magyarország összes józan politikusai már régóta sürgetik a nemzetiségi kérdés gyökeres megoldását és sürgetnek főképpen egy jól átgondolt közkormányzati programmot, a mely gyökerében irtsa ki a bajt, s mig egyfelől védje az állam jogait, másfelől ne zárkozzék el a méltányosnak felismert kivánságok kivánságok kielégitésétől.

Még soha senki sem mondta, hogy a közbiztonság feletti örködésben áll a nemzetiségi kérdés megoldásának módja.

Ezt csak épen Wekerle találta ki Nagybányán a nélkül, hogy legalább nagyjában rámutattott volna, hogy ilyen hatalmi intézkedésekkel mennyiben lehet az összebogozott kérdést megoldáshoz juttatni.

Hisszük, hogy majd az országgyülés összeülésekor megkérdik majd Wekerlétől, hogy mit tart a nemzetiségi kérdésről, s akkor tán bővebb magyarázattal szolgál, mint a hogy Nagybányán csak átsiklott e különben nagyjelentőségü politikai közkérdésen.

M. S.

Wekerle Nagybányán.

Nagybánya, aug. 6.

Wekerle miniszterelnök ma délelőt 9 óráig a küldöttségeket fogadta. Azután Rudvánszky báró, Bicsánszky, Gränzenstein, Popovics min. tánácsosok, Gajári orsz. képviselő kiséretében a kereszhegyi bánya megtekintésére ment. A tárna bejárásánál a bányaigazgatóság fogadta. Innen a fernezelyi kohótelepre kocsizott; szemügyre vette a berendezét, a villanyerő átvezetését és nagy elismeréssel nyilatkozott hazánk e legnagyobb kohótelepéről. Az arany- és ezüstolvasztás, — valamint 120 klgr. termelés kiemelése és bemutatása, kellemesen lepte meg.

Innen a miniszterelnök megszaporodott kiséretével az alsóferneczelyi völgyön át elhaladva kincstári és magántársulati zuzdák mellet Felsőbányára utazott.

A határon nagy küldöttség fogadta a miniszterelnököt, kihez Thoma László felsőbányai polgármester intézett üdvözlő beszédet. A miniszter szivélyes szavakban mondott köszönetet a fogadtatásért és aztán a felállitott diadalkapun áthaladva a lakósság lelkes éljenzése között a főtérre hajtatot hosszu kocsisor által követve.

A miniszterelnök megszemlélte a városházát, a levéltárt, a róm. kath., a református és görök kath. templomokat és iskolákat a bánya-altisztképző-intézetet és azután a ligetbe hajtatott.

A ligeti kioszkban fél 3 órakor diszebéd volt a miniszterelnök tiszteletére, melyen a bányászati és kohászati kongresszusra egybegyült előkelőségek és a városi hatóság képviselői vettek részt.

Az első felköszöntőt Thoma polgármester mondotta a miniszterelnökre, mint a bányászati és kohászati egyesület védnökére. Utána Nagy Lajos ref. lelkész Nagy László Szatmármegye alispánját köszöntötte fel, a ki Wekerle Sándor miniszterelnökre, a nagybányai választókerület képviselőjére emelte poharát.

A lelkes éljenzés csillapultával Wekerle miniszterelnök reflektálva az alispán beszédére, mint a bányászati és kohászati kongresszus védnöke annak elnökét, Teleki Géza grófot éltette,

Teleki Géza gróf rámutatva Felsőbánya hanyatlására ama reményének ad kifejezést, hogy a miniszterelnök pártfogása mellett a város ismét fel fog lendülni. A város szebb jövőjeért üriti poharát.

Felköszöntőket mondottak még Papp Sándor kir. táblai biró Wekerle miniszterelnökre, mint a kerület képviselőjére, Riszdorfer ev. lelkész Farbaky István nyugalmazott bányászati és erdészeti igazgatóra, Riszdorfer a miniszterelnökre közkivánatra Kerekes Sámuel tanár Teleki Géza grófra és ismételt felhivásra Wekerle miniszterelnökre s még többen.

Az ebéd alatt a legvidámabb hangulat uralkodott. Öt órakor a miniszterelnök távozott az ebédről és azonnal Nagybányára hajtatott vissza, a hol még megszemlélte a bányászati és kohászati kiállitást, Majd magánlátogatásokat tett, melyekről hazatérve, résztvett a házi gazda, Bittsánszky miniszteri tanácsosnak tiszteletére adott estélyen. A miniszterelnök 10 óra 40 perczkor különvonaton utazott el. Szatmáron csatlakoztak hozzá Lukács és Josipovics miniszterek.

Egyveleg.

Zavargások Aigues-Mortesben.

Páris, aug. 6.

A Garde-departement prefektusa jelenti, hogy Aigues-Mortesban biztossági szolgálatot szerveznek, mert sok idegen munkás érkezett az állami sófőzőkbe. Tegnap este észrevették, hogy ez idegenek közt kilencz olasz is van. A tömeg annyira gunyolta az olaszokat, hogy ezek kénytelenek voltak Aigues-Mortest elhagyni. A munkások közt véres zavargás volt.

A kölcsönös támadás annyira veszedelmessé vált, hogy ma egész ezred gyalogság érkezett az aigues-mortesi csapatok megerősitésére.

A japán-kinai háboru.

London, aug. 6.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Shangaiból: A japáni követet és kiséretét, valamint a japán konzult, mikor Tien-Csinből elutaztak, kinai katonák megtámadták és elvették podgyászukat. Az alkirály csapatokat küldött a zavargók ellen. A rendet helyreállitották.

Caserio kivégzése.

Páris, aug. 7.

Caseriót augusztus 16-án végzik ki a lyoni fogház közelében. A kivégzés korán reggel lesz. — Caserio nem adott be felebbezést a törvényszék itélete ellen s az erre kitüzött három napi határidő ma lejárt.

A szoczialisták.

Boroszló, aug. 7.

Dialcsovics-ban háromezer szoczialista, a kiknek megtagadták a termet a gyüléshez, a rend fenntartására kirendelt hat rendőrt megtámadta, mire ezek közéjök lőttek. A lövések egy asszonyt megöltek, hat férfit és több gyermeket pedig sulyosan megsebesitettek. A rendet a katonaság állitotta helyre. A rendőrség Kurcsik és Prokop szoczialista-vezéreket, a kik a botrányt rendezték, letartóztatta, azon kivül 50 egyént törvény elé állittat.

A „Tribuna“ rólunk.

Nem a hirhedt nagyszebeni oláh, hanem a római olasz ujság hozza a következő velünk foglalkozó czikkelyt abból az ötletből, hogy a magyar primás nem hajlandó az alsópapság agitáczióját támogatni:

Azt hirdették, hogy nemsokára enciklika fog megjelenni a lefegyverzésről; az enciklika nem jött, de a Vatikán, a helyett, hogy szóval prédikálna, példával akar elüljárni s megkezdte a lefegyverzést .... nem Olaszországban, óh nem! ez tulságos engedékenység volna, hanem megkezdte Magyarországon.

Legutolsó értesülésünk szerint a polgári házassági törvény szentesitése ellen megindított akczió tünőfélben van.

Vaszary Kolos, Magyarország primása nemsokára találkozni fog néhány püspökkel együtt Ferencz József királylyal, midőn a felség a magyarországi hadgyakorlatokon megjelen.

Az uralkodó rendes szokása ily alkalmakkor, midőn közvetlenül érintkezésbe jö a különböző auctoritásokkal, nézeteinek kifejezést adni s gyakran meg is mondja véleményét viselkedésükről.

Mindenki emlékszik még ama szigoru szavakra, a miket Ferencz József Strossmayer püspökhöz intézett, midőn az nála tisztelgett. Strossmayer tudvalevőleg csak rövid idővel azelőtt küldte Oroszország szláv kongresszusának azt a hirhedt telegrammot, melyben kijelentette, hogy szolidaritást vállal velük.

A Vatikán most óvatosan igyekszik kikerülni azt, hogy ez a példa ismétlődjék. — Mert az apostoli felségnek a szentegyház egyik kardinálisához intézett ilynemü szavai legélesebben akcentuálnák a közhangulat által minden erővel támogatott felség és az egyház magyar primása közt való ellentétet.

Midőn a király látta, hogy a kabinetkrizist nem lehet másként megoldani, mint a régi miniszterium restaurálásával, hacsak nem akart a közvéleménnyel ellentétbe jönni, maga a felség járult közbe, hogy a tjavaslat elfogadtassék.

Ezáltal gyarapodott népszerüsége, mely ma Magyarországon valóban igen nagy, s a Vatikánnak be kelle látnia, hogy nagyon roszszul választotta meg a pillanatot, melyben hadat üzent az uralkodónak és a kormányának.

Ennek következtében értesülésünk szerint a primás közölni fogja az uralkodóval, hogy bár fájlalja a polgári házasság keresztülvitelét, mégis engedelmeskedni fog az uj törvénynek a magyar klérus, a mint szentesitve lesz.

Szeretnők hinni, hogy a Vatikán maga folyt be a dolgok békés fordulatára, s hogy a lefegyverzési enciklika helyett inkább ily reális példával jár elől.

Balkán konfőderáczió.

Mint Párisból jelentik, julius 14-én a Des Felibres-szalonban igen érdekes értekezletet tartottak, a melyen a Balkán-félsziget valamennyi nemzetisége: görögök, bolgárok, szerbek, oláhok, macedonok, albánok és örmények képviselve voltak.

Az értekezlet czelja egy egyesület létesitése volt, a mely a Balkán-félsziget és Kis-Ázsia összes népei konfödorácziója eszméjének propagalására alakulnak.

Ez értekezletet tizenegy tagu bizottságot küldött ki, a mely az alapszabályokat kidolgozta és azokat egy második értekezlet elé

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1894. Augusztus 8.

A végzet utjai.

— Irta: **Osváth Elemér.** —

Minden valódi életfeladat elméletileg hasonlitható egy olyan éremhez, melynek egyik oldalára: „munkálkodás az élet sója“, a másikra pedig: „minden órádnak leszakitsd virágát“ van irva. Munka nélkül az élet egy kinteljes szenvedés, melyben az ember az eszmény nélküli testiség rabja, semmi, s e semminek végetlen érzetében csak a szükségképeni ösztönök és a szokás élet-motorjai. Viszont az életnek meg kell lennie a maga örömeinek is, melyek nélkül csak letörülnők létünknek minden varázsát s megsemmisitnők azt a forrást, mely erőnket folyton megujitja s mindig nagyobb és nagyobb feladatok megvalósitására képesit. — Munka és elv, a kettő együtt, kategorikus imperativus a magasabb, valódi rendeltetés szerint való léthez. Mert mint a tulkemény vas merev és törékeny, s csak a puhább szénnel való vegyületben nyeri el az aczél sajátos, ruganyos, ellenálló képességét, ugy az élet is csak a valódi élvek által nyujtott öröm és a munka szerencsés vegyülésében nyeri meg legfőbb erejét és értékét. Élet-halálra foly a verseny az élet piaczán. Mindenki beleveti erejét s képességét e versenybe, hogy diadalmasan kerüljön ki belöle. A hol azonban győztes van, ott az okozati törvénynél fogva, legyőzöttnek is kell lenni. S vajjon ki a vesztes?

Az-e a ki a jövő ábrándjaiért lelkesedve, önfeláldozó készséggel és a nemesebb élvek által áthatott és megszentelt munkakedvvel száll ki a sikra, vagy pedig az, ki nem ismerve a horatiusi „atra curát“ ugy tekinti az életet, mint az élvezeteknek saját magát kiváló s munkanélkül hozzájutható kiapadhatlan forrását?

E kérdésre a mindennapi élet adja meg a feleletet.

* * *

A vagyonos és előkelő Zalánfy Jenő és a szegény egyszerü családból származott Tavaszi Sándor egyszerre végezték be közép iskolai tanulmányaikat; nagyon természetesen amaz vagyonánál fogva gondnélkül, vigan, emez pedig szegényes helyzetének sulya és kinjai alatt. Felkerültek mindketten a fővárosba, hogy tanulmányaikat folytassák. Mily örömmel megy fel a nagy fővárosba a legtöbb fiatal ember. Egy ragyogó álom az, mi egész valóját elbóditja. A jövő mintegy tündér légvár áll előtte, melyben törekvesei megfognak valósulni. Hirnév, dicsőség e légvár oszlopai s az ut, melyen odajuthat rózsákkal van behintve. Sándor is e csalóka álomban ringatta magát, hiszen tiszta, romlatlan lelke nem ismerte az érdekeknek azt a kárhozatos harczát, mely egyetlen morált vallott és ismert: csak a pénzt. Mily boldog volt a tudatban, hogy ő most ott áll vágyai küszöbén — a reményben, mely kecsegtető szinekkel aranyozta be jövőjét. Az öröm könnyeivel áztatta azt a kis levelet, melyet egykori szeretett tanára adott neki, hogy egy befolyásos ismerősének ajánlja. Szent meggyőződése, hogy a boldogság már biztositva van számára. Boldog önérzettel biztatja szegény szülőit hogy miatta ne aggódjanak, — könyeiket ne öntsék, mert neki kedvezni fog a szerencse.

Ott van a fővárosban. Megkapja lelkét a zsibongó tömeg, a szokatlan zaj. Elszorult kebellel halad a büszke a házsorok között. Félénken szólit meg itt is ott is valakit, hogy utba igazitsa egykori tanára ismerőséhez, ki neki alkalmat nyujtand, hogy megélhetését biztositsa. Végre eljut oda. Alig mer belépni a ragyogó fényü szobába, hol egy rideg férfi alak fogadja. Reszketve vonja ki zsebéből a levelet; az ismeretlen átfutja azt, reá néz a kopottas ruháju fiatal emberre és .... elutasitja. Igen, elutasitja, azt mondja neki, most nem tud, de talán .... majd.

Első csalódása a fiatal szivnek; keserü de nem kétségbeejtő.

Majd meghuzza magát valahol egy zugban s ha szegényesen is, — hiszen hozzá van ő már ehez szokva — elvergődik valahogy, mig álláshoz juthat. Nehány fillérjét, mit munkában megöregedett apja véres verejtékkel szerzett s tett félre, mig a család többi tagjai éheztek, gondosan beosztja erre is, arra is a legszükségesebbekre. Mennyire fognak otthon örülni szülői, ha megtudják hogy gyermekök jólétben van, s szorgalmasan áldozhat a tudományoknak.

Szóval remél. A csalódások azonban egymás érik s kezdik lerombolni az üres légvárakat. Elfogy a kevés pénz s beköszönt a nyomor. Szaporodnak a gondok s még nincs állás. A ragyogó fényből nem maradt képzeletében egyéb árny és homálynál. Mi lesz most vele?

Ki kell mennie a szegényes hónapos szobából is oda, hol nem kell lakbért fizetni, az utczára s nélkülöznie kell azt is, mely nélkül nincs munka, nincs élet. És még akkor is remél. Előtte lebeg a mult tanulságos képe. Eszébe jut Arany, Petőfi szenvedése, s más kitünő egyének nyomora s bár ajtaján kopogtat az éhség nem csügged. Végre nagy sokára, mikor már a pessimistikus érzések majdnem semmivé tevék a fiatal lélek fenkölt idealismusát, egy közvetitő hivatal utján álláshoz jut. A mig ő küzd, fárad éjet napot egygyé tesz, addig Jenő uszik a jólétben és élvekben gondnélkül, egyetlen czélja van csak, belevetni magát a gyönyör karjaiba s egyébbel nem törődni, élv sovár lelkét egy gondolat tartja örökös lázban, hogy kéjelegjen az élvezetekben. Mig Sándor elzárta a sok csalódás által lesujtott lelkének titkos ajtóit, hogy a röpke ábrándok oda többé be ne hatoljanak, üres phantasmagoriák azt meg ne bénitsák s a munkára képtelenné tegyék, léha gondolatok el ne foglalják s énjének nemesebb részét megsemmisitsék; addig Jenő lelke nyitva állott a legragyogóbb ének fürge koboldjai számára, melyek benépesiték azt édes képekkel a jelen élv dus boldogságáról Ő tehette, mert szülői nagyon is tulságban értelmezték a korszellem sajátos morálját, mely a pénz bálványát istenité s bőven áldoztak gyermekök számára.

Sajátságos, hogy azok a bábeli tornyok melyek hivatva voltak s vannak elvezetni az emberiséget a szabadság birodalmába: az ókor, szocialisztikus tanai, Lykurg törvényei, Plató ideai, Róma jogrendszere, Krisztus idvezitő erkölcstana, a középkori irók fenkölt idealismusa, a XVII. k. bölcsek köztársasága a jelenlegi humanismus által alkotott s általa egybetartott modern társadalom fennen hirdetett dogmái, stb. elvezették az emberiséget oda, hol a pénz uralkodik a fény és a külsőségek hü szövetségében. S e zsarnok uralma alatt azután megfeledkeznek önmagukról, s az általános emberi jogok megnyirbálása mellett saját egyéni magasabb érdekeik alásülyedését eszközlik. S mikor aztán kellően aláaknázódott létök nemesebb része, s erkölcsi mivoltuk egy kérdőjel lesz, másfelől pedig anyagi existenczijuk is kétessé vált annyira, hogy ez irányzat tulhajtott érvényesitése következtében az utolsó akkordot a dob páczái verik el; akkor összetört lelkük erkölcsi gyengeségének érzetében csak egy ideált lát, mely Dánté poklának kapuján tüzbetükkel világit: ember meg kell halnod!“

„Fel a porból állat“ — hangzik a szózat, de visszhangja elvész a börzei spekulaciók zürzavaros hangjaiban. „Több világosságot“ hirdeti a költő, de szavát kevesen értik, elhangzik az, mintha a pusztában kiáltanak szózatot.

A fiatal lélek ha belekerül e zavaros tömegbe, melyre különösen alkalmas talaj a nagy város, lehetetlen kiragadni magát onnan, vergődik benne egy darabig s végre — mintegy rémült skorpió halálos csipést téve ma-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

terjesztette, a melyben a ligát végleg megalakitották, az alapszabályokat jóváhagyták és elnökké H. B. Agiriatest, titkárrá Papasoglut választották meg.

Az alapszabályok következő lényegesebb pontozatokat tartalmaznak.

A liga czime a következő: „Ligue pour la conféderation balcanique.“ A liga törekedni fog, hogy az egyesülés eszméjét a Balkánfélsziget és Kis-Ázsia különböző nemzetei közt megvalósitsa.

E czélból a liga az érdekelt országokban fiok-egyesületeket fog alakitani s ez országokhoz fog fordulni az eszme megvalósitása czéljából, több hirlapot és röpiratot fog a liga kiadni és más uton is az eszmének hiveket szerezni.

Bevételekként szerepelnek a tagdijak és az egyes országokban meginditandó gyüjtések. A konföderáczióba bevételnek: Görögország, Oláhország, Bulgária, Szerbia, Thrácia, Macedonia, Albánia, Herczegovina, Bosznia, Örményország és több fekete-tengermelléki város.

Az alapszabályok szerint az érdekelt országok évről-évre külön delegácziót menesztenek Konstantinápolyba, a mely szabad városnak nyilvánittatnék.

A delegácziók gyüléseikben kizárólag a konföderáczionak külügyeivel foglalkoznának. Háboru esetén valamennyi ország magát alávetni tartozik a delegácziók határozatainak és köteles egyik a másikat kölcsönösen támogatni.

A konföderáczió külügyi politikája egységesen vezettetik, a belügyekben teljes önrendelkezési joggal birnak.

Gyilkos hadnagy.

Julius hó 30-án kezdette meg Blanc hadnagy bünpörének tárgyalását a páduai fenyitő törvényszék. A vád, mely alatt a hadnagy állott, nagyon sulyos és az eset Olaszország határain kivül is nagy szenzácziót keltett. A vád alapját a következő tények képezik:

Francesko Evangelista közlegény, a ki későn vonult be a hadtestéhez, négy társával egyetemben külön nyerte a katonai oktatásokat. Az öt legényt Blanck hadnagy gyakorolta be.

Evangelista a ló iránt legyőzhetetlen félelemmel viseltetett, a minek folytán felebbvalójától a legembertelenebb kinzásokat kelle elszenvednie. Valahányszor a lóról leesett, mindig ujra fel kellett ülnie, mig végre egyszer oly szerencsétlenül zuhant alá, hogy keponyáját összezuzta és halva maradt a földön.

Szemtanuk állitása szerint Blanc hadnagy az ügyetlen lovassal végtelenül brutálisan bánt. Kötelet köttetett a derekára és annál fogva huzatta fel a lóra, azután ismét letaszittatta.

Több vödör vizet öntetett a fejére, azután arczát seprüvel dörzsöltette meg.

Ez még mind nem volt elég. A remegő katonát egy csomó ló közé állittatta, azután körbe hagyta futtatni a lovakat, a melyek a folytonos ostorcsapások által felingerelve összerugdosták a szerencsétlent.

A nyomorult végre összerogyott és eszméletlenül terült el a földön. Blanc hadnagy most megparancsolta, hogy tegyék a boldogtalan ember kezét egy gyertya lobogó lángjába. — meggyőződendő — vajjon nem szimulálja-e csak az ájulást.

Blanc hadnagyot hivatalos hatalommal való visszaélés és halálos kimenetelü sulyos testi sértés büntette miatt helyezték vád alá.

Fényes katonai egyenruhában jelnt meg a vádlott birái előtt. Magaviselete azonban épenséggel nem volt valami tulságos katonás. Feleletei habozók, bizonytalanok.

Makacssággal vádolja a szerencsétlen Evangelistát és azt állitja, hogy készakarva (!) vetette le magát a lóról.

Ez a kijelentés a hallgatóság körében a felháborodás moraját támasztja.

Blanc azonban megmarad állitása mellett. A kegyetlenkedésekről mit sem akar tudni. Ő nehány nyaklevest adott az engedetlen katonának, ennyi az egész. Lassankint azonban kénytelen bevallani, hogy Evangelistát tényleg kötelekkel vonszolták a lóra és vizzel öntözték le. Mindez azonban szerinte csak azért történt, mert meggyőződést akart magának szerezni arról, hogy Evangelista tényleg nem tud-e lábra kelni többé.

Azt is beismeri azután Blanc, hogy a félholt Evangelistát lábánál fogva a földön vonszolták a kaszárnya udvarán keresztül a kórházba, mialatt fejsebe a kavicsokat vérrel festette meg.

Bebizonyult végül az is, hogy a halálragyötört ember öt óra hosszat hevert minden orvosi segély nélkül, mialatt Blanc hadnagy ur több izben nekiesett és ostornyéllel püfölte a félholt tetemet.

Ezzel a vádlott vallatása véget ért és megkezdődtek a tanukihallgatások.

A tanuvallomások a lehető legterhelőbbek a kegyetlen hadnagy ellen. Csak szakaszvezetője, Benzoni próbál gyengiteni a vádak erején.

Óriási lárma tör ki, mikor Barbuzzi káplár kijelenti, hogy Blanc Evangelista kiképzést, melyre két hónap van szánva, egy negyed óra alatt akarta elvégezni.

A közlegények vallomásai mind megegyeznek abban, hogy a hadnagy ur Evangelistával kegyetlenül bánt.

A méltatlankodás egész vihara tör ki, mikor Covazzi hadnagy, Blanc iskolatársa, azt mondja, hogy Evangelista a végzetes gyakorlatról a tarantellát énekelve tért vissza.

Az elnök keményen rászól a merész beszédü tiszt urra, hogy maradjon az igazságnál.

— Meglehet, talán tévedtem — mentegetődzött az elpirult tiszt.

A védelem főtanuját, Cavagnino szolgát, hamis eskü gyanuja miatt rögtön letartóztatták.

A boldogtalan Evangelistáról általában dicsérettel és szánalommal emlékeznek meg a tanuk, mig Blanc hadnagyról egyhangulag vallják mindazok, a kik valaha a kezei alatt állottak, hogy valóságos állati kegyetlenséggel bánik embereivel.

Az itéletet hétfőn hozták meg. Blancot hat hónapi és husz napi fogságra, ötszáz frank pénzbüntetésre és a perköltségek megtérítésére itélték.

„Magyar Panama“ a Kurián.

Budapest, aug. 7.

A magyar királyi Kuria ma foglalkozott gróf Klebelsperg Zdenkónak országos érdeklődést keltett pörével.

Ismeretes az az elkeseredett harcz, melyet gróf Klebelsperg folytatott Bokross Elek, a képviselőház volt alelnöke ellen, s a mely csak ennek tragikus halálával ért véget. Gróf Klebelsperg több büntető feljelentést adott be a bíróságokhoz, Montbach Sándorné nevében, Bokross ellen. A büntető pörök Bokross öngyilkossága miatt befejezetlenül maradtak.

Kevéssel Bokross öngyilkossága után gróf Klebelsperg A magyar Panama epilogusa czim alatt erős hangon irt a Pesti Napló-ban, melyben előrebocsátva, hogy az elbukott ellenfél iránt való kimélet nem kötelezheti őt arra, hogy magasabb érdekek mególtalmazásáról lemondjon, ujra szőnyegre hozta a Bokros-affért. Ebben a czikkben a Bokross-Montbach-pör vizsgálóbiráját, Bodor Lászlót, továbbá a kolozsvári ügyészséget, törvényszéket és királyi táblát sulyos vádakkal illette.

Azt mondta czikkében hogy a Bokross ellen folyt bünpörekben nem voltak birák, hanem mindenfelől csak bünpalástoló törekvések és volt egy jegyzőkönyvet hamisitó vizsgálóbiró. Még a kolozsvári királyi tábla is az igazság megfojtásán dolgozott, mert mindenki félt az akkor hatalmas embernek, Bokrossnak bosszujától.

A főügyész e czikk miatt hivatalból sajtópört inditott. A budapesti esküdtszék, mely egyfolytában csaknem 48 órán át tárgyalta az ügyet, Klebelsperg grófot nyilvános rágalmazás miatt öt hónapi fogházra és 500 forint pénzbüntetésre itélte, egyuttal 2021 forint költség megfizetésében is elmarasztalta.

Az elitélt az eljárás ellen 10 pontban megfogalmazott semmiségi panaszt nyujtott be a Kuriához, a hol Czorda Bódog elnöklete és Székely Ferencz biró előadása mellett ma tárgyalták az ügyet. Az előadó biró különkülön ismertette az egyes panaszpontokat s a sajtóbirósúgnak azokkal szemben előterjesztett nyilatkozatát. Gróf Klebelsperg a következők miatt panaszkodik:

Az első három pontban azért kéri az eljárás megsemmisitését, mert a tárgyaláson nem olvasták fel a Bokross-Montbach-bünpör minden aktáját, csupán a birósági határozatokat, s mellőzték Bokross Béla vizsgálati vallomásának felolvasását is. Egyuttal kifogásolja, hogy a védelem nem kérdezhette meg egyik tanutól, ha vajjon volt-e már büntetve?

A Kuria ezekben nem talált alkalmas semmiségi okot.

A 4. pont abban talál kifogásolni valót, hogy az egyik esküdttel az elnök a visszavonulás előtt beszédbe bocsátkozott.

Az 5-ik pont arra vonatkozik, hogy az eljárási szabályok ellenére a tanuk némelyike a tárgyaló teremben tartózkodott. A sajtóbiróság konstatálja, hogy az elnök megtette a szokásos felhivást arra, hogy a tanuk, ha a hallgatóság sorában lennének, távozzanak onnan.

A következő semmiségi ok azt panaszolja, hogy a tanuk hallgatása után megengedték Bodor vizsgálóbirónak, hogy azok vallomására észrevételeket tegyen. Székely előadó konstatálja, hogy ezt a jogot a vádlottnak is meg adták.

A 7. 8. 9. és 10 pontban azon panaszkodik gróf Klebelsperg, hogy a tárgyalást vezető elnök véleménynyilvánitásaival mintegy presszíót gyakorolt az esküdtekre. Igy Nagy Albert kihallgatásakor, amikor a válaszuti kastélyban az elrejtőzött családtagok által készült jegyzőkönyv került szóba, az elnök élczelődve mindig tapétás jegyzőkönyvet emlitett, ami szerinte alkalmas volt arra, hogy az esküdtek azt ne vegyék komoly számba. Majd elpanaszolja a gróf, hogy az elnök, mikor a védőbeszédét e szavakkal végezte:

— Ha bünös vagyok, itéljenek el!

tüstént rámondta:

— Azonnal!

És e szó hatása alatt vonultak vissza az esküdtek.

A sajtóbiróság megjegyzi, hogy az elnök véleményt nem nyilvánitott az esküdtekre pressziót nem gyakorolt, s amikor gróf Klebelsperg a fenti szavakat nagy pátosszal elmondotta, Ligetkuthy Iván királyi alügyész volt az, aki tréfásan rámondta: Azonnal.

A Kuria a semmiségi panaszt elvetette, s igy az itélet jogerőssé vált.

Kossuth butorai itthon.

Budapest, aug. 7.

Üresen, elhagyatottan áll már a turini via dei millei Kossuth-lakás. A halott kormányzó butorait, ingóságait hazaszállitották hozzátartozói s abban a csendes olasz városban, melynek hosszu évek során át lakója volt, nem maradt egyébb hátra, mint a csodás visszaemlékezés e nagy történelmi alakra.

Három waggont és pár nagy ládát töltöttek be ezek a tárgyak, melyeknek utolsó része is tegnap megérkezett Budapestre. Ma szállitották el a vasutról gróf Kreith Béla, Brázay Kálmán és Gunszt Bertalan. Kossuth volt titkárja, a ki direkt e végett utazott fel Fiuméból Budapestre, s helyezték el az időre megállapitott lakásokon ezeket a holmikat. Ruttkayné butorait, melyek mind egy négyszögletes papirszelettel voltak megjelölve, e névvel: Ruttkay Lujza, Bzázay, muzeum-körúti házának I-ső emeletére szállitották, mig a Kossuth Ferencz tulajdonát képező butorokat Andrássy-ut 94. sz. alá gróf Károlyi Gábor lakására vitték.

Nagyon téved az, a ki azt véli, hogy valami nagy értékü butorok ezek. Korántsem. Ó-divatu keményfa asztalok, karos székek, egyszóval, mind olyan tárgyak, a melyeket patriarchalis magyar családoknál léptennyomon láthat az ember. Vannak konyhaberendezési czikkek is, nyujtó deszka, sodrófa, husvágó bárd s több efféle. A butorok nagy része fényezett fenyőfa, de akad köztük egy pár mahagoni fából is.

Itt van az az ágy is, a melyen a kormányzó utolsó élettusáját vivta. Egyszerü vaságy ez, közönséges matráczbetéttel. Meghatottság vesz erőt az emberen e tárgyak láttára. Iróasztala a melyen fényes elméjének annyi sok remek munkáját alkotta, szintén egyszerü alkotmány. Remek munka: könyvszekrény állványa, melyet az angol munkások közadakozás utján készittetik a a grand man számára.

Ennek egy kis előzménye is volt. Kossuthot tudvalevőleg az angol nemzet nagy költőjének, Shakespearenak diszkiadásu munkájával ajándékozta meg, mint a legdrágábbal, a mely a szabad Anglia földjén termett. E munka részére készitették aztán a munkások a könyvszekrényt, a mely Shakespeare szülőházának hü mintázatát viseli. Valóságos mükincs ez a könyvszekrény.

Megérkeztek egy óriasi ládába rakva a különböző városok diszoklevelei, a melylyel diszpolgáruknak való megválasztását adták tudtul a kormányzónak. Nagy ezeknek a száma. Majdnem valamennyi északamerikai nagyobb város diszpolgári oklevelc látható itt.

Legérdekesebb azonban London diszpolgári oklevele, a melyre a kormányzó mindig a legbüszkébb volt, mert ő volt az első idegen, a kit London diszpolgárául választott meg.

Apró tárgyai, dolgozó sapkája, botjai, esernyője és napernyője mind itt van, mind megannyi becses ereklyéi a nemzetnek.

A kicsomagolás csak akkor fog megtörténni, ha Ruttkayné és Kossuth Ferencz hazajönnek. Addig ezek az ingóságok ugy maradnak, a mint azokat Kossuth Ferencz és Ruttkayné még Turinba becsomagolták.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, augusztus 8.

— **Ki lesz az alkapitány?** Kolozsvár városánál megüresedett alkapitányi állásra a pályázat lejárt. Csak egy pályázó jelentkezett, Kuti István, a kolozsvári árvaszék derék jegyzője, kinek egyhangu megválasztása a közelebbi közgyülésen fog megtörténni.

— **A jótékony nőegylet népünnepélye,** mely a sétatéri tó környékén rendeztetik, közbejött elháritatlan akadályok miatt nem vasárnap, hanem a legközelebbi szombaton (aug. 11-én) fog megtartatni. Az ünnepély esti 8 órakor kezdődik és a tavon lefolyó igen érdekes hangversenyből festői élőképek bemutatásából és tüzi játékból áll. Maga a sétatér ez alkalommal nem lesz elzárva és a tó környékére a multkor megváltott jegyek érvényesek e második ünnepélyre is. A leszállitott helyárak a következők: Üllőhely 30 kr.; állóhely felnőtteknek 20 kr.; katonák és gyermekek számára 10 kr. (Magára a sétatér területére az első izben megváltott jegyek termeszetesen érvénytelenek.)

— **Szinház.** Tegnap másodszor került szinre a „Papa felesége“ czimü bohózat. A közönség közepes számban jelent meg az előadáson, de a mondva csinált helyzetek, nem tudtak nagyobb hatást kelteni. A szinészek jól játsztak s ez idézett elő legtöbb hatást a nézők körében.

— **Vészhangok.** A mentők és tüzoltók ha valahová veszélyhez rohannak, vészjeladással tisztitják maguk előtt az utat, hogy annál gyorsabban és minden feltartóztatás nélkül jussanak a veszély vagy szerencsétlenség szinhelyére. Ez helyes és rendben van egészen. Azonban megtörtént egyszer a tüzoltókkal, hogy a nyári szinház előtt elrohanva — épen előadás alatt — vészsipolással zavarták meg a néző-közönség nyugodt kedélyét. A tüzoltók valami rőzse-égéshez rohantak, a mit kinn a mezőn gyujtottak meg, a mentők pedig gyakorlatot tartottak. Egyik sem komoly ok ahoz, hogy vészjeladásokkal ijesztgessék a szinházi előadást élvező közönséget.

— **A mentők éjjeli gyakorlata.** Az általunk már előre jelzett gyakorlatukat a mentők tegnap este tartották meg. Esti egynegyed kilencz órakor ugyanis 5 kétfogatu kocsin hordágyakkal, kötszertáskákkal, egyszóval teljes felszereléssel 24-en vonultak ki a Törökvágáshoz, mint a supponált tömeges szerencsétlenség szinhelyére. A kivonulás az óvártértől a sétatéren s a Rákóczy-hegy-

---

gán — belevész az árba. Szomoru precedensek mutatják, hogy e szellem uralma miként fokozza az ifjuban főleg az élvek és gyönyörök hajhaszását, mig végre a tulfeszitett idegrendnek a leghitványabb karakterek által készitett és ápolt posványában vész el.

Messzire kitértem tárgyamtól, de szükségesnek tartottam abból a szempontból, hogy halvány világot vessek azokra a körülményekre, melyek befolyásolják főleg Jenő kezdő éveit.

(Vége köv.)

Egy rettenetes család.

— **Angol regény.** —

A MOCSÁRON LÉVŐ HÁZ SZERZŐJÉTŐL.

Az „Ellenzék“ számára forditotta:

AMICA.

XIII.

(Folytatás.) (32)

— Hálá istennek! sugta vissza Pamela; és egy könny csepp esett a beteg arczára, a mint a leány a fejét vissza huzta.

Dick gyengén mosolygott.

Ezek azt gondolják, hogy maga az én szeretőm, mondá, de nem annyira beszélt, mint inkább az ajkaival formálta a szavakat ugy, hogy Pamelának nem csak hallgatni, de a szájára kellett nézni, hogy azokat megértse.

— Nem bánom én akár mit gondolnak, csak maga gyógyuljon meg! — mondá Pamela.

Dick kissé felemelte a szemöldökeit.

Pamela, a ki még nem állott fel a térdeiről, most próbálta azt tenni. Dick kinyitotta a szemeit.

— Ne hagyjon itt, — mondá.

Tehát ott maradt a hol volt, mellette térdepelve, összetett kezeit az ölébe eresztve nézett a betegre, és csendesen imádkozott a meggyógyulásért. De végre az erős ifju kétségbeejtő esetének az érzete anyira erőt vett rajta, hogy csendesen hulló könnyeit nem tudta visszatartani.

— Meggyógyulok — sugta a beteg.

Pamella felpillantott, szép arczán a sirás nyomai látszottak, a mi azonban e pillanatban csak növelte bájját a Dick szemeiben.

— Csitt! — mondá. — Tudja, hogy magának nem szabad beszélni. Kérem — hallgasson, —sugta a leány gyöngéden, a hozzá legközelebb levő kezet érintve, mely a sebesült karról bágyadtan csüngött le.

A Dick ujai gyengén fogták meg az övéit, és ő kezét az ifju kezében hagyta egy olyan érzettel, melyet nem tudott meghatározni, de a miről később azt mondta Jankának. hogy szivében érzett fájdalomhoz hasonlitott.

— Csak azt mondom meg — mormogta Dick, hogy én soha sem ütöttem meg a lovát.

— Tudom — volt a válasz.

Egész e pillanatig Pamela soha sem kételkédett azon, hogy Dick rosszul bánt a kis lóval, és most mégis bizonyos volt benne, hogy nem tette azt. Pamela kedves ügyes leány volt, de a logika hiányzott benne.

Ő következtetésekct tett, néha rosszul, néha helyesen, és ez az utolsó következtetése véletlenül helyes volt.

Hosszas szünet következett, mialatt Pamela csendesen ült a padozaton kezét a beteg kezén tartva, s koronként aggályosan nézve az arczára; és valahányszor azt nézte a betegszemeit mindig magára függesztve találta.

Végre ez a folytonos nézés zavarba hozta; nem olyan férfinak a tekintete volt az, a ki előtt a világ örömei bezáródnak. Elvette a kezét és felállott.

— Mennem kell — mondá — és ide hozom az atyját.

De erre Dicken erős izgatottság jelei mutatkoztak.

— Ne tegye — mormogta — ő haragudni fog és durva lesz.

— Nem bánom! Nem sokat tartanék róla, ha nem haraguda. Bocsánatát fogom kérni.

A leány hangja elhalt és a fejét leeresztette.

— Maga — tudja — hogy ki volt? — kérdé Dick.

Pamela helybenhagyólag mozditotta meg a fejét a nélkül, hogy szólott volna. A Dick hangjából tudta, hogy az látta és megismerte a támadóját.

— Tudja, ő beszámithatatlan állapotban van, mert őrült — mondá, a legmélyebb megalázódás és bánat hangján. De természetes, hogy maga soha sem bocsáthat meg nekünk?

— Megbocsátok — sugta Dick — azon feltétel alatt —

Elhallgatott és Pamela lehajtotta a fejét, hogy hallja.

— Ha maga a szeretőm lesz — mig meggyógyulok.

Pamelának a könnyei ismét a beteg arczára hullottak.

— Nee sirjon — mondá Dick. Talán nem tart hosszasan. Én — én — ugy értem — folytatá, a mint a leány bánatos arczát és mind sürübben hulló könnyeit látta — hogy — nem sokára — meggyógyulok.

— Bár ugy lenne! Imádkozni fogok magáért! — zokogta Pamela.

— Édes, csókoljon meg.

Pamela megcsókolta a homlokát. Most látott először némi életszint jönni az ifju arczába, a mint a saját arczát, mely az állától kezdve, a haja gyökeréig elpirult, felemelte, azt sugva „Isten vele — Isten vele!“ és gyöngéden megszoritva a kezét, sietve szaladt ki a szobából.

XIV.

Pamela szekeren mehetett volna vissza, de nem tudott ellentállani azon kisértésnek, hogy még egyszer a Gyöngyön ne lovagoljon. Felült a kis lóra, miután Finchnétől hálásan elbucsuzott és a st.-domnevai apátságba indult. Az országuton ment és nem azokon a mellék-utakon, melyeken jött volt. Az egész uton szinte mindig sötétségben volt, mert az utat mind a két oldalon sürüen szegélyező szilfák kizárták a holdvilágot.

Pamela izgatott volt és az izgatottságban levő leányok hajlandók a képzelődésre ezt ő gyakran ismételte magában, a mint a fák alatt ügetett. Az idegei tul voltak feszülve — és ő egyáltalába nem az volt a ki szokott lenni, — mondá magában mind gyakrabban, a mint a felkelő nap szürkületében a távoli gabona földekről jövő friss szellő az arczát érinté.

Azt hiszem, hogy még mindig az éjjeli szellemek vesznek körül, — mormogá félhangon, a mint ideges félelmét nevetség tárgyává próbálta tenni maga előtt.

Mert az utolsó öt percz alatt ugy rémlett előtte, mint ha jobb kéz felől, ott, hol a szántó föld egészen ki volt zárva a komlós kertek erdő-szerü karóival, — csufondáros kaczagást hallott volna. E szavak alig hagyták el az ajkait, midőn ismét vad nevetés hallszott és ugy tetszett, mint ha a Salternes körül levő erdők visszhangoznák azt.

Pamela önkénytelenül megállitotta a lovát és hallgatózott és ekkor azt képzelte, mint ha a távolban egy vágtató ló patkó ütéseit hallaná elhalni és csufondáros vad nevetés szintén távolabbról és gyengébben hangzott. Pamela megrázkódott, s a Gyöngyöm ügetését sebes galopba változtatta.

Midőn St. Domnevába érkezett és a hátulsó udvar kapuját zárva találta a kis lovat a ház bejáratához vezette és a gyeplőt a kerítéshez kötötte. Mert az Apátság kertjén keresztül nem volt kocsiut — csak egy kis csinos gyalog ösvény, melyet a zöld pázsiton keresztül az utczaajtóig vágtak. Pamela ezen az uton szaladt fel és a nagy csengettyütt erősen meghuzta. Mielőtt a csengetés visszhangja elhalt volna az öreg St. Rhadegund ur, lovagló ruhába öltözve, kinyitotta az ajtót.

A többi fiai nevettek rajta, a miért a Dick kimaradásáért nyugtalankodott; de az öreg ur a fia távollétében nem tudta magát reá venni, hogy lefeküdjék. Midőn Pamelát meglátta, az arczán levő megkönnyebedés a legnagyobb aggálynak adott helyet.

— Dick, fiam — fiam! — volt minden a mit az öreg ur mondani tudott.

Pamela, a ki mindenféle képpen próbálta magát előkésziteni ara, hogy miképpen tudassa vele a rossz hirt, az atyja szemeiben levő rettenetes aggály alatt megtört. Könnyei ismét megindultak, a mint sugta —

— Oh, ő nem halt meg!

Az öreg ur arcza elváltozott. Ugy tetszett Pamela előtt, mintha a kezében tartott lámpa világánál azt hirtelen összeesve, és hamvas szint váltani látta volna.

— Nem — halt — meg?

— De sérülést kapott — veszedelmes sérülést. Meg lőtték.

Három mértföldnyire innét a Vörösfarmban fekszik.

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

tii uton át szép és impozáns látványt nyujtott, mit nagyban emelt az égő fáklyák fénye, valamint az összes mentők övében elhasztott lámpák ragyogása. A kivonulásnak – természetesen — az egész vonalon igen sok nézője volt, de sehol sem annyi, mint a működés szinhelyén, t. i. a Törökvágásnál, a hol valóban oly nagy és intelligens közönség volt jelen, daczára a késői időnek, hogy maguk a mentők is meg voltak lepve. — A mentő-csapat a Törökvágásba érve egy vezér alatt sorakozott és külön vezetők alatt három csoportokra oszlott. Egy pillanat alatt megtörtént a mentő-eszközök leszedése, a szerdágyak összeállitása stb. és az ekkor megnyujtott magnezium fáklyák ragyogó fényével, mely az egész Törökvágás környékére nagyobb nappali világosságot árasztott, látóvá lettek az összes sebesültek, mintegy 60-an, kik közül többnél csonttörés, másoknál fej, kar stb. sérülések voltak supponálva. A bekötések s elszállitások mintegy 10—12 percet vettek igénybe, mely után a mentők ismét kocsikra ülve fáklyák fényénél egyanazon uton robogtak vissza — a központi mentő-állomásra. A közönség a mentőket ugy a ki mint a bevonulás alkalmával több helyen lelkesen megéljenezte. A gyakorlatot dr. S. Pataky Leo igazgató vezette, a működő csapatok vezetői pedig dr. Urbanecz Ede titkár, dr. Sajtos Károly állomás parancsnok dr. Hevesi József, dr. Papp Ernő és dr. Wertheim Károly mentő orvosok voltak. Végül — mint tapintatos eljárást — említjük fel, hogy a kivonulás, mely rendesen gyakori trombitálás kiséretében szokott történni, — a szinházi előadásra való tekintetből — ugy volt intézve, hogy az csak az első felvonás bevégzése után, (mely telefon utján adatott tudtára a mentő állomásnak) indult meg.

— **A kolozsvári mentők Tordán.** Emlitettük részletes tudósitásban, hogy a kolozsvári mentő egyesület javára Torda város elökelő fiatalsága gr. Bethlen Géza főispán, gr. Bethlen Bálint, dr. Papp Samu orsz. képviselők és Velics Ödön Torda város derék polgármesterének védnöksége és dr. Szentkirályi Lajos városi főorvos elnöksége mellett egy nyári mulatságot rendeznek f. hó 9-én az az holnap. Ez alkalomból a mentők testületileg mintegy huszonnégyen rándulnak ki Tordára, hol egyuttal egy nagyobb szabásu éjjeli gyakorlatot is fognak tartani. A kirándulásban dr. S. Pataky Leó igazgató vezetése alatt dr. Urbanetz Ede titkár, dr. Sajtos K. állomásparancsnok, dr. Benedek Zoltán, dr. Hevessy Imre, dr. Hirschfeld Jenő, dr. Imreh Domokos, dr. K. Papp Ernő, dr. Rohonczy Béla, dr. Wertheim Károly mentő orvosok. Továbbá Fries József Fodor Ferencz Halliarszky Aladár Kovách Ödön, Meskó Zoltán, Mezei Andor, Ofner Károly, Riech János, Roediger Jenő Schreiber Vilmos, Szabó Ödön és Szombathelyi Gábor mentők stb. fognak résztvenni. Az indulás egy mentő kocsin és négy más kocsin holnap reggel 5 órakor történik a központi mentő állomásról.

— **Szerencsétlenség a vasuti faraktárnál.** A kolozsvári vasuti faraktárnál ma reggel nagy szerencsétlenség történt, melynek emberélet is esett áldozatul. A munkások ugyanis fát és deszkát raktak nagy csomókba s az egyik deszkacsomó feldölt s maga alá temetett két munkást. Az egyik, Sallai István nyomban szörnyet halt, a másik csak jelentéktelen karczolásokat szenvedett. Az eddigi vizsgálat szerint a szerencsétlenség okozói maguk a munkások.

— **Öngyilkos biztositó ügynök.** Fözö Lajos biztositó ügynök tegnap estve hat óra körül a Seéchenyi téren főbe lőtte magát, Az öngyilkost a mentők még élve szállitották be a Károlina korházba, de életben maradásához orvosilag konstatálva semmi remény nem volt, ennek daczára a korházból ma reggel megszökött.

— **Baleset a vasuti mühelyben.** A kolozsvári vasuti mühelyben ma reggel 7 órakor Marosi Mihály munkásnak kezét összezuzta egy vasuti kocsi. A sebesült kezét a mentők kötözték be.

— **Esküvő.** Hegedüs Gyula szinházunk tagja tegnap délután tartotta esküvőjét Medgyaszai Evelin kisasszonnyal, a kolozsvári szinház egykori tagjával. Az esküvő Megyery Dezsőnél, a menyasszony sógoránál folyt le szük családi körben. Boldogságot kivánunk a müvész párnak.

— **Kinevezés.** Az unitariusok fő consistoriuma Szilágyi Tamás, oklevelés tanitójelöltet kinevezte a tordai közép-iskolához iskolafőnöknek és elemi osztályu tanitónak.

— **A Mária Valéria** árvaház részére ajándékoztak; Gyalui Rosenbergar Bernát 5 forintot, A vizsga alkalmával: Patai Andrásné 60 drb tésztát. Haller Rezsőné 44 drb kalácsot és egy kosár cseresznyét. Az egyletnek tagjai lettek: dr. Szabó Dénesné és Szakács Péterné egy-egy részvénnyel. Fogadják a nemes szivü adakozók és résztvevők az egylet nevében hálás köszönetünket, Az elnökség.

— **A kereskedelmi miniszter Nagyváradon.** Lukács Béla kereskedelmi miniszter hétfőn nehány perczig Nagyváradon időzött. Kolozsvár felől jött este negyed 8 órakor különvonaton. Megérkezésekor hivatalos fogadtatás nem volt, csak a perronon egybegyült intelligens közönség éljenezte meg. A miniszter miután előbb az ugyanakkor Budapest felől érkező Schlauch Lőrincz biborossal pár szót váltott, a közönség üdvözlését megköszönve. felszállott kupéjába, s a vonat tovább robogott vele Szatmárra, honnan Wekerle Sándor kiséretében Lembergbe a kiállitásra utazik. A különvonatot Északy Károly kolozsvári üzletvezető vezette.

— **Főuri eljegyzés.** Mező-Záhon f. hó 6-án losonczi báró Bánffy János, néhai báró Bánffy Zoltán főrendiházi tag s néhai gróf Bethlen Aurelia fia eljegyezte ábrahámfalvi Ugron Sándor s malomvizi Kendeffy Rózália leányát a szép és bájos Rózsikát.

— **Méhészkör ünnepélye.** Szamosujvárt a méhészeti kiállitás és vándorgyülés alkalmából aug. 18, 19 és 20-án rendezendő ünnepélyekre nagyban folynak az előkészületek. Az egyes bizottságok fáradhatlanul müködnek, hogy a Szamosujvárra érkezendő vendégek előtt e napok kellemesekké válljanak. A kiállitásra az ország több vidékéről érkeztek bejelentések, mely bejelentések nagy számából, s a már eddig is megérkezett kiállitandó tárgyak sokféleségéből itélve, a kiállitás igen szépnek igérkezik. A kiállitásra jelentkezések még e hó 15-ig elfogadtatnak. Az érkező vendégek elszállásolását könnyüvé tette városunk polgárságának ismert vendégszeretete, melynek alapján 200 sőt több vendég elhelyezéséről is gondoskodva van. Megjelenésüket eddig bejelentették: Kovács Antal méhészeti főfelügyelő Buziás, Pronai Albert nagybirtokos Losoncz-Apáti, Kozocsa Tivadar tanár; méh. egylet titkára Budapest. Turcsányi Gyula méh. egyleti elnök Kolozsvár, Abend András méh. vándor tanitó Nagy-Enyed, Rozsa János vándor tanitó Miskolcz, Wieder József méh. egyleti főtitkár, stb. stb. Az ünnepélyek részletes programmja sajtó alatt van s a napokban szét fog küldetni.

— **A kis lottó reformja.** Tudvalevő dolog, hogy a kormány elhatározta a kis lottó reformálását, illetve annak az osztálysorsjátékkal való helyettesitését. Ez már egészen közel van a megvalósuláshoz s mint a „H.“ értesül, a pénzügyminiszteriumban az erre vonatkozó javaslatokat már kidolgozták. A pénzügyminiszter egyuttal tárgyalásba is bocsátkozott több előkelő bankkal az osztálysorsjáték bevezetése ügyében s a tárgyalások ugy állanak, hogy a megegyezés, illetve megállapodás biztos. Mihelyt a tárgyalásokat befejezték, a pénzügyminiszter benyujtja előterjesztését a költségvetéssel együtt a képviselőháznak.

— **Egy tizenhétéves rablógyilkos lefejezése.** Limoges franczia mezővárosban szombat reggel végezték ki Bouchareichast a tizenhét éves szabóinast a ki Hervy nevü mesterét rablási szándékból orozva megölte. A kiskoru delinkvens már ébren volt a mikor az államügyész hajnalban három óra harminczöt perczkor belépett hozzá. A fogház káplánja a reggeli misére vezette, — melyet nagy ájtatossággal végig hallgatott. Azután egy csésze kávét kért, de az olyan forró volt, hogy megégette vele a nyelvét. A hóhérsegédek megragadták és lehuzták róla a kabátot, — s az elitélt maga is segitette őket munkájukban. Levetette a mellényét meg ingéről a gallért. Négy óra 25 perczkor a káplán megkinálta egy pohár chartreuse likörrel, mire az udvarban felállitott vérpadhoz vezették. A nyaktiló deszkája előtt állva, ég felé tekintve e szóval: „Uram, istenem“, lefeküdt, hogy feje már a másik pillanatban a kosárba hulljon.

— **Szerencsétlenség a tengeren.** Mint Londonból távirják, a „Lismore Castle“ gőzös ma visszatért Plymouthba. Ez a hajó a ködben egy német gőzössel ütközött össze, melynek neve ismeretlen. A német gőzös sorsáról nem tudnak semmit. A „Lismore Castle“ hajó orra a vizvonalig be van ütve. Mint egy ujabb táviratjelenti, a német gőzös, melylyel a „Lismore Castle“ hajó összeütközött, a hátsó részén erősen meg van sérülve, Azt hiszik, hogy a gőzös alámerült. minthogy semmi nyomát sem látták, bár a „Lismore Castle“ addig maradt az összeütközés helyén, mig a köd eloszlott.

— **„Koplaló tanfolyamok“.** Maga a kormánynak egyik nemrég megtérült lapja keresztelte el e névre nagyon találóan azokat a tanfolyamokat, melyeket a kultuszminiszterium állitott föl az Alföld nagyobb városaiban a nyári vakáczió alatt a nemzetiségi néptanitók számára, magyar szót tanulni. A kormány a tanfolyam hallgatóinak igért napidijakat s mivel Magyarországon a néptanitók vallás- és nemzetiség különbsége nélkül koplalnak, a napidij varázsa hóditott az oláh, rácz és bunyevácz ábeczék apostolai között is s a tanfolyamokra sikerült több szász nemzetiségi tanitót összetoborzani. A tanitók pár napig hallgatták is a magyar nyelvet a jó napidij reményében, aztán — elfogyván otthonról hozott pénzük — elkezdtek hitelezni, majd pedig, mikor az idegen városokban a hitel is elfogyott, koplalni. Az igért napidijak azonban még mindig késtek s az összebolondított dászkálok a teljes elzüllés elől hazaszökni kényszerültek, A „koplaló tanfolyamok“ ékképen maguk is agyon lettek éheztetve s hallgatóik, a nemzetiségi tanitók, aligha többet tanultak meg bennük magyarul, mint káromkodni s szidni a magyar kormányt, mely a szó szoros értelmében becsapta és kiköltekeztette őket összekuporgatott apró pénzecskéjükből. Eddig is szidták ezek az urak a magyar kormányt, de legalább jog és ok nélkül. Most már, hála a kultuszminiszter által rendezett „tanulmány-utnak“ szidhatják majd jogosan és okkal is, a mi bizonyára kezdetnek nem megvetendő eredmény a nemzetiségi kérdés megoldásának előmozditása szempontjából.

— **Caserio és anyja.** Caserio levelet irt anyjához; többek közt igy ir: „Kérlek édes anyám ne taszits el magadtól és ne tarts engem gyilkosnak; mert én nagy tettet követtem el.“ A megrögzött gyilkos a felajánlott papot visszautasitotta, gyónni nem akar; kétségbeesett anyja Carnot özvegyéhez folyamodott kérve, hogy szerezzen fia számára kegyelmet.

— **Maxim repülőgépe.** Hiram Maxim, a hires golyószóró ágyuk feltalálója röpülőgépet talált fel. A mult kedden Angliában, Bexley közelében tett első próba alkalmával 500 lábnyi távolságra röpült a gép s annyit mindenesetre bizonyossá tett, hogy igenis lehet olyan rendkivül könnyü és mégis hatalmas gépet szerkeszteni, mely röpül a levegőben s magával viszi a szükséges vizet, az embereket és a megkivántató fütőszert. Maxim, hogy a próbát megtehesse, 1600 láb hosszaságban könnyü vasuti sineket rakott le, melyektől a repülőgép bizonyos távolságot futva a levegőbe felemelkedett. Az egész gép a mérnöki lángész valóságos csodája. Több mint száz láb térfogatu, négy oldalán egy-egy vitorlával s alakra hasonlit egy roppant fehér madárhoz. A csavargőzösökéhez hasonló két nagy csavar hajtja; a hajtóerőt gazolin képezi. — A gép egész sulya 8000 font.

— **Nagy szerencsétlenség Szilágy-Somlyón.** A krasznamegyei takarékpénztár az intézet épületének udvarán uj kutat ásatott. Jakab Ferencz kömüves vállalkozó, a ki hetedmagával dolgozott a kut ásásán, a napokban kilencz méter mélységben forrásra akadt. Szombaton a kut oldalfalainak kiépitéséhez is hozzáfogtak, munka közben azonban a vizbe ejtették a mérőfát. Barna István inas, mint szilágy-somlyói levelezőnk irja, leereszkedett a kutba, hogy felhozza, de a viz szinéhez érve, mérges gázok csapták meg, ugy hogy felbukott és a vizbe esett. Jakab Ferencz kőmüvesmester csakhamar utána ment, hogy segitségére legyen, de de ő is ugy járt, mint az inasa: hirtelen felbukott és a vizbe esett. Scheiter Károly és György András, a kik nem tudták megérteni a dolgot szintén lementek, és a forrásviz mérges gőzétől szintén elvesztették az eszméletüket, de a 70 csentiméter magas vizben állva megmaradtak. A fent maradt 3 munkás ekkor orvosért és mentőeszközökért futott. Lugosi zilahi épitész lebocsatkozott a kutba és noha félig eszméletlen állapotban volt, felhuzta magával György Andrást, a kit a városi orvos vett kezelés alá. Másodszor is le akart menni az épitész, de az orvosok nem engedték. Ekkor Kovács Antal, a gőzfürdő gépésze, szája előtt eczetbe mártott szivacscsal, az élete veszélyeztetésével háromszor egymásután szállitott le a kut mélyébe, élve kimentette Scheiter Károly és kihuzta a vizbe fult Jakab Ferencz és Barna István holtestét.

— **Az európai hatalmak hadipénztárai.** A német Geffekentől érdekes czikket közül a londoni Nineteenth Century, melyben kimutatja, mily összegek állanak a hatalmak rendelkezésére háboru esetén, Mindenek előtt Olaszország külső támogatás nélkül nem viselhet háborut s az is kétséges, vajjon hadserege megállja-e a sarat. Németország legapróbb részletekig kész a háborura, ugy hogy a mozgósitási rendelet kiadásától számitott tiz nap alatt 2,549.918 ember szállhat táborba. És ezt a roppant hadsereget 620 millió, magában foglaló hadipénztár s egészséges ruganyos pénzügyek támogatják. Ausztria-Magyarországban a háboru okvetlenül a konvertálhatatlan papirpénz özönét juttatná uralomra, de mégis kiállaná a válságot épp ugy mint 1848-ban és 1866-ban. Oroszország gazdag hadipénztára daczára, háboru esetén bizonyosan beszüntetné a kamatok fizetését külföldi hitelezőinek. Franciaország zavaros pénzviszonyai daczára is kész lenne háborúba kezdeni, ha a nemzet erre határozná el magát.

— **Élelmes mészárosok.** Bars- és Zólyom vármegyékből, hol még mindig uralkodik a ragályos tüdőlob a marhák közt, tilos behozni vágómarhát a már ragálymentes Selmeczbányára. Bosszankodtak ezen nagyon a tisztes mészárosok és néma csendbe borult a selmeczi közvágóhid. Csendes ez most is, de a mészáros urak annál vigabbak, mert mint élelmes emberek, megtalálták a módját annak, hogy lehessen még a ragályos tüdőlobból is hasznot huzni. A dolog igen egyszerü: elmennek Barsba, Zólyomba, megveszik olcsón a marhát, ott helyt levágják s a hust — jó drágán eladják Selmeczen.

— **A franczia köztársasági elnök otthon.** Casimir-Périer, a kit megválasztása után sokan dölyfös oligarkának mondtak, most, hogy Pont-sour-Seine-menti kastélyába vonult vissza, fényesen megczáfolja az ellene emelt vádakat. A nagy méltóságot odahagyta Párisban és otthon az ő szomszédai, birtokostársai és parasztjai előtt ma is: Casimir képviselő ur, volt katonatársai előtt pedig: kapitány ur. Az elnök ur megszólitást alig használják. Legkevésbbé akarja ezt hallani Casimir, a ki remek kastélyában teljesen élvezi a polgáremberr megszokott kényelmét. Együtt csolnakázik, vadászatra megy, lovagol a szomszédokkal. Ebédeket rendez számukra, vagy ő megy látogatóba s az utolsó napszámosával is órahosszat elbeszélget. Megérkezése után a dajkája, egy hetvenöt éves — öreg asszony, látogatta meg az elnök tejtestvérével. Az öreg dajka nem igen törődött az etikettel. A mikor az elnök elébe ment, a vénasszony megölelte, megcsókolta. A parasztok a régi földesurat látják benne és nem sokat törődnek uj méltóságával. Az egyiktől azt kérdezte az elnök, hogy egészséges-e? — Csak megjárja képviselő uram, — felelt a paraszt — és ön hogy van? — Köszönöm, én is jól érzem magamat, — válaszolt Périer. Egy másiktól pedig, a kire, mint katonatársára emlékezett s a ki a környéken a legjobb lövő hirében állott, azt kérdezte az elnök: Hol tanultál lőni? Az ön vadaskertjében kapitány ur! Az elnök elnevette magát. Tehát te pusztitottad a nyulaimat? kérdezte mosolyogva. Többedmagammal kapitány ur, volt a naiv válasz. Az elnök nyájassága természetesen rendkivül jó hatással van a parasztságra, a mely ki nem fogy jó szivének, egyszerüségének magasztalásából.

— **A legfösvényebb emberek egyike** volt Weller Benjámin ki a mult hó közepe táján halt meg Clevelandban, Ohioban. Weller nyolczvanöt évet ért meg és félmilliót hagyott hátra. Feleségével nagyon furcsa viszonyban élt. Az asszony vezette a háztartást, de a férjnek fizetni kellett mindenért még egy gombot se vart fel neki ingyen a felesége. Télen az egymáshoz méltó házaspár bundába burkolva, fütetlen szobában kuczorgott. Ép ily nagy fényüzésnek tartották a világitást is és mihelyest beesteledett lefeküdtek. Házassága első évében Weller patkókovács volt, felesége pedig segéd mühelyében. Nyolcz év előtt az asszonyt meggyilkolták. A gyanu, nem alaptalanul, férjére irányult, kit letartóztattak, de bizonyitékok hiányában felmentették. A pör 10000 dollárjába került. Weller több házat hagyott hátra, melyekben száz család lakik. Gyermekei nem voltak. Nagy vagyonát távoli rokonok öröklik, a kik mig élt, létezéséről is alig tudtak valamit.

Az „Ellenzék“ panaszkönyve.

Tekintetes Főkapitány Ur!

Igen röviden kivánom, mint nagybuza-utczai lakós azon türhetetlen állapotra becses figyelmét felhivni, mely mondhatni minden éjjel megzavarja ez utcza lakóinak álmát.

Igen jól tudja a főkapitány ur, hogy ez utczában, sajnos két nyilvános hely van, a melyeket az éjjeli órákban keresnek fel.

A látogatók rendesen oly hangosan társalognak odemenet vagy visszajövet, hogy az utczában lakók ijedve futnak az ablakokhoz, hogy talán tüz vagy egyéb baj van.

E türhetetlen mizeriát igen könnyen meg lehetne akadályozni azáltal, ha folytonosan éjjel a rendőrség inspiciálna ott.

Kérésem sok háztulajdonos nevében ajánlom a tek. Főkapitány urnak megszivlelésére.

Egy nagybuza-utczai háztulajdonos.

Szerkesztőségi üzenetek.

B. L. Baróth. — Tessék csak beküldeni. Dijmentesen fogjuk közölni.

Tanulónak. Torda. — Az unitárius főtanoda jelenlegi igazgatója Boross Sándor. Lakása a belmagyar utczában van.

P. L. Helyt. — Levele van a szerkesztőségben.

Nerónak. M.-Vásárhely. — A „Magyar statisztikai évkönyv szerint:

A magyar birodalom 322,302 négyzetkilométernyi területén az évkönyv adatai szerint az 1890. évi népszámláláskor 17.349,398 főnyi népesség lakott, a mi 1869 óta 1,932,071 főnyi szaporodást jelent.

Rendkivül érdekes a korviszonyok táblázata, a mely szerint 1890-ben 485 száz és száz évnél idősebb polgára volt Magyarországnak.

Vallásfelekezetek szerint 8.885,840 a katholikusok száma, 2.239,197 az ev. reformátusoké, 1.212,634 az ág. evangélikusoké, 730,342 a zsidók száma.

Foglalkozás szerint volt 1890-ben értelmességi keresettel foglalkozott 420,139; őstermeléssel 10.903,444; iparral és kereskedéssel 2,960,199; járadékos van 243,696, napszámos 2,438,439.

A népesedési mozgalom szintén érdekes és tanulságos adatokat tartalmaz. A birodalom területén 8,668,175 a férfi; 8,795,616 a nő. Ezer férfire tehát a katonaság beszámitása nélkül 1028,27, a katonaság beszámitásával 1014,70 nő jut. A nőtlenek és a bajadonok tulnyomó számban vannak, a mi különben természetes, miután a gyermekek is ehhe az osztályba tartoznak. — A magyar birodalomban 4,767. 699 férfi volt nőtlen és 4,365,248 nő hajadon. Nős férfi 3,518,460 férjes asszony 4.576,012 volt. Az özvegy férfinak száma 252,312, az özvegy nőké 836,321 volt a mi egyrészt azt mutatja, hogy az özv. férfiak hamarább találják a vigasztalódást ugy uj házastárs oldalán, mint a nők, de másrészt mutatja azt is, hogy a házasélet terhei ő fölöttök nehezednek meg jobban.

Rablógyilkosság az örökségért.

B.-Örményes, aug. 6.

Az emberi kapzsiság, elvetemültség és vadállati kegyetlenség iszonyu müve az az égrekiáltó bünczelekmény, — mely Bihar Örményes községét és környékét napok óta izgalomban tartja.

A vérlázitó esetről a kövezőket irhatjuk:

Belényes mellett B.-Örményes községben egy 85 éves magános agg nő már évek óta rosz viszonyban élt gyermekeivel és unokáival, kik nagyon türelmetlenkedtek már a miatt, hogy az öreg nem akar elköltözni ez árnyék-világból, s hogy igy vagyonkája fölött olyan soká üthetnek prédát.

Türelmük fonala végre is elszakadt s a mult hét végén éjjel rátörtek a mit sem gyanitó agg nő házára és pedig a nő állitása szerint négyen.

Ketten bementek a házba, a hol az aggastyán nő aludt s hogy el ne árulják kilétöket a sötétség leple alatt fogtak hozzá kegyetlenséggel kieszelt munkájokhoz, mialatt két társuk künn állt őrt.

Az asszonytól pénzt követeltek; 320 forintot, fenyegetvén, hogy: ha nem adja, megnyuzzák.

Az asszony vonakodott, hihetőleg nem is volt annyija. Erre fojtogatni kezdték s hogy ez sem használt, leteperték, lábbal tapodták. Azonban ilyen kinzások árán sem tudtak tőle kicsikarni semmit.

Ekkor késre kaptak, hogy az öreget formaliter megnyuzzák. Ereit fölvágták s kezeit késsel hasogatták. A közben pedig kiszedték a tolat a párnákból — ott is keresvén a pénzt — s az asszony száját tele tömték tollal.

Az agg nő halottnak látszott; valósággal azonban nem halt meg.

Az irgalmatlan tettesek nem tartva többé attól, hogy a halottnak vélt asszony fölismeri őket gyertyát gyujtottak és künn vigyázó társaikat is beszólitva, mind a négyen a ház fölkutatásához láttak.

A félholtra kinzot öreg asszony titkon fölnyitván szemeit, fölismerte, hogy a rablók unokáinak a férjei Havas-Dombraviczáról.

A minden emberi érzésből kivetkőzött állat-emberek hosszu kutatás után a mit csak találtak: 12 frt készpént, 2—2 vég-vásznat és daróczot s egy egész szalonnát — magokhoz vették s tovább álltak.

Az öreg asszonyt eszméletlen állapotában találták meg másnap reggel a párnák és ruhák között. Csak miután kiszedték a tollat szájából, tért magához s birt lélekzeni és halkan beszélni; a mikor is elbeszélte, hogy kik bántak vele olyan hóhérul.

A csendőrséget azonnal értesitették az esetről; s eddig már sikerült elfogni a tettesek közül hármat, kiket az öreg asszony vallomása terhel.

A szerencsétlen aggastyán nő másnap este szenvedett ki nagy kinok között.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ eredeti táviratai.)

A miniszterek Lembergben.

Budapest, aug. 8.

Wekerle miniszterelnök Felsőbányáról Lembergbe utazott. Szatmáron csatlakoztak hozzá Lukács Béla kereskedelmi miniszter és Jósipovich horvát miniszter.

A miniszterek Lembergben d. u. 4 órakor megtekintették a kiállitást.

Tiszteletükre nagy lakoma volt, mely után estve ismét a kiállitást nézték meg.

Ma délelőtt a magyar osztályt látogatják meg, mely után Badeni Szaniszló gróf, osztrák főrendiházi tag által tiszteletükre adott ebédre mennek.

A miniszterek estve fél 8 órakor indulnak haza.

Anarchista egy királyi herczeg nyaralójában.

Budapest, aug. 8.

Genuából jelentik: Ferdinánd főherczegnek, a király unokaöcscsének Genuában egy diszes nyaralója van.

A villában jelenleg a főherczeg és Salteni gróf s családja nyaralnak.

A napokban egy franczia bűvész kért a főherczeghez bebocsáttatást, azon ürügy alatt, hogy produktiókat mutat be.

Be is bocsátották, de mielőtt a főherczeg elé vezették volna, megmotozták.

A motózásnál kiderült, hogy a franczia bűvész egy veszedelmes anarchista. Egy éles töltéssel ellátott hatlövetü revolvert találtak nála ezenkivül több anarchista iratot és Caserionak számos fényképét.

Az álbűvészt letartóztatták.

NYÁRI SZINHÁZ.

Kolozsvárt, csütörtök, 1894. aug. 9-én.

Iványi Jenő vendégfellépteül:

A DANISEFFEK.

Dráma 4 felvonásban.

Felelős szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segédszerkesztő és kiadó laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Hirdetések.

Sz. **13,528**—1894. 671. (3—3)
tan.

Hirdetés

a Torda-utczai kőfaragó hely, mellette lévő házas telek és bolt bérbeadásáról.

Kolozsvár sz. kir. város tanácsa közhirré teszi, hogy a város tulajdonát képező, a Torda-utczában 9. sz. a. fekvő házas telek (u. n. kőfaragó-telep), a hozzá tartozó ház és bolthelyiséggel együtt **folyó évi augusztus hó 27-én** reggeli 10 órától déli 12 óráig a városház közgyülési termében tartandó nyilvános árverésen bérbe adatik.

Kikiáltási ár az eddigi évi bér: 530 frt, azaz ötszázharmincz forint.

A haszonbéri idő kezdődik **1894. évi október hó 1-én** s tart **3 évig,** azaz **1897. évi szeptember hó 30-áig.**

A ki versenyezni akar, a kikiáltási ár 10 százalékát köteles bánatpénzül letenni.

Irásos zárt ajánlatok az árverés napjáig a városi tanácshoz küldendők. Az árverés napján az árverező bizottság fogad el zárt ajánlatokat a szóbeli igéret megtételéig. Az árverési feltételek és szerződési pontozatok megtekinthetők a városház 5-ik számu szobájában.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsának 1894. évi julius hó 10-én tartott üléséből.

Albach Géza,
polgármester.

Sz. **3445**—1894. 686. (1—3)

Pályázati hirdetmény.

A **b.-hunyadi községi jegyzői állomás** lemondás folytán üresedésbe jövén, annak betöltése czéljából pályázatot nyitok.

Ezen állomás 600 frt évi fizetéssel és 210 frt mellékjárulékkal van javadalmazva.

Pályázni kivánókat felhivom, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6-ik §-ban előirt képességi bizonyitványnyal, továbbá az előképzettséget igazoló iskolai bizonyitványokkal, valamint az eddigi folytonos müködést és erkölcsi magaviseletet igazoló főszolgabirói és alispáni bizonyitványokkal felszerelt pályázati kérésüket hozzám **folyó hó 25-ig** adják be.

A választás **folyó hó 30-án** a község házánál fog megtartatni, s a megválasztott jegyző **szegtember hó 1-én** köteles lesz állomását elfoglalni.

Bánffy-Hunyadon, 1894. évi augusztus hó 6-án.

KERTÉSZ,
főszolgabiró.

Sz. **227**—1894. 685. (1—3)
k. e. b.

Pályázat.

A szentágotai járásban elhalálozás folytán megüresedett **járási erdőgondnoki állomásra** pályázat nyittatik.

Járandóságok:

Évi fizetés	700	frt.
Utu átalány	350	„
Lakbér	150	„
Összesen	1200	frt.

Kellékek:

1. Magyar honosság.
2. Az erdőtörvény 36. §-ában előirt erdőtörvény.
3. Teljes szellemi és testi épség s jó hallási és látási képesség.

Ezen kellékeket igazoló hiteles okmányokkal felszerelt s bélyeges pályázati kérvények a **f. évi Augusztus hó 25-ig** alulirott bizottsághoz nyujtandók be.

Nagykükülővármegye közigazgatási erdészeti bizottságának Segesvártt, 1894. évi julius hó 30-án tartott üléséből.

Báró főispán, mint elnök távollétében:

Balthes,
alelnök.

Kiadó 2 bolthelyiség
a belmonostor-utczában.

Ugyanott 3, esetleg 4 utczai szoba
hozzátartózókkal, vizvezetékkel ellátva.

Valamint a **Jókai-utcza 3. szám alatt 7 szoba hozzátartozókkal,** esetleg **istállóval**

1894. évi október hó 1-től.

Értekezhetni: **Jókai-utcza 3. szám alatt** d. e. 9—1 óráig.

677. (2—3)

Egy nagy üveg 10 kr.

A székelyföld legszénsavdúsabb, legkellemesebb izü és legolcsóbb savanyuvize a

„BAROSS-FORRÁS"

kitünő szolgálatot tesz az **emésztési zavaroknál.** Gazdag szénsav tartalmánál fogva a **bornak izét kellemessé teszi** és szinét nem változtatja, miért is a vendéglős uraknak **„Spritzer"-nek különösen ajánltatik.**

Ujabb orvosi bizonylatok a „Baross"-forrásról:

Az erdővidéki „Baross Forrás" név alatt ujabban forgalomba hozott ásványviz egyike hazánk legtöbb szabad szénsavat tartalmazó forrás termékeinek. A viz tiszta, átlátszó üledék és mellék iz nélkül való, igen kellemes és üditő élvezeti, járványos időben kitünő étrendi ital. Gyógyhatása a légutak és tápcsatorna; de különösen a hugyszervek idült hurutos bántalmainál érvényesül. A viz töltése, dugaszolása és kiállitása tiszta, czélszerü, kifogástalan.
Kolozsvárt, 1893 április hó 10.

Dr. Purjesz Zsigmond s. k.,
egyetemi tanár.

. . . . . kellemes, üditő s kiváló gyógyhatásu ásványviznek tartom a „Baross" forrást stb,
Kolozsvárt, 1892 julius hó 15.

Dr. Fabinyi Rudolf s. k.,
a kir. tud. egyetem vegytani intézetén k igazgatója.

A „Baross Forrás" savanyu vizet kellemes izgató hatásánál fogva a légző és emésztő szervek és a hugyhólyag hurutos bántalmainál kitünő eredménynyel rendeltem. Izgatottságot, vértódulást nem okoz. Igen gazdag szabad szénsav és gazdag vastartalma miatt tisztán vagy borral keverve rendkivül kellemes, üditő savanyuviz. A viznek külső kiállitása, dugaszolása teljesen megfelel a mai kor kivánalmainak, a forrás és kezelés tisztaságáról különben a nyár folyam n személyesen is meggyözőtem
Kolozsvárt, 1892 deczember hó 21.

Dr. Nappendruck Kálmán s. k.
városi orvos

380. (29—30)

Járványok s főleg kolera veszély idején kitünő präservátivum.

KIZÁROLAGOS RAKTÁR:
Könya Sándor fő- és fiók-üzletében.

Egy nagy üveg 10 kr.

Egy nagy üveg 10 kr. Egy nagy üveg 10 kr.

Még csak augusztus hó 31-ig tartó
hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁS!

Társas czégünk teljes feloszlása (elválás) czéljából üzleti ügyeink lebonyolitása annyira sürgössé váltak, hogy a még mindig dusan berendezett

VÁSZON-, FEHÉRNEMÜ-, ASZTALNEMÜ-, ÁGYTERITŐ-, POKRÓCZ- és MENYASSZONYI KELENGYE RAKTÁRUNKAT

törvényes engedélyezés mellett, kénytelenek vagyunk minden elfogadható potom áron

végkiárulni.

Midőn **e rendkivüli olcsóságot** a n, é. közönség becses figyelmébe ajánljuk, kérjük e kedvező alkalmat szükség beálltával fölhasználni.

Vidéki megrendelések legpontosabban eszközöltetnek.

Végül kérjük egyuttal t. **adósainkat,** hogy a nálunk levő **tartozásaikat legrövidebb idő alatt,** a kellemetlenségek kikerülése végett **kiegyenliteni** sziveskedjenek.

Kiváló tisztelettel:

485. (37—x) **GÁMENTZY M. és FÓGEL,**
KOLOZSVÁRTT.

!!!PÁRTOLJUK A HAZAI IPART!!!

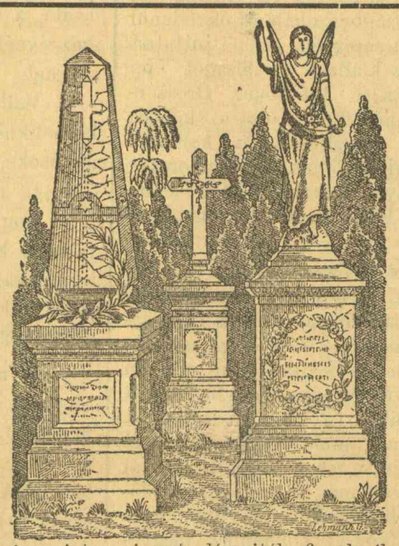

Köztudomásu dolog, hogy a márvány-sirköveket nagyrészt Szilézia és Tirolból, a Granit, Syenit stb. köveket pedig Szilézia és Csehországból mind készen hozzák ugy Budapestre, mint hazánk majdnem minden részébe. Nagyobb részben tehát hereshedők és viszont elárusitóktól szerzi be a t. közönség sirkő szükségleteit, a mi természetesen a tárgyat drágábbá teszi.

Figyelemre méltó tehát
Andesit, márvány
és **Syenit**
sirkő-gyárunk,

mit ugy a nagyérdemü közönség, mint a viszont elárusitók figyelmébe azon megjegyzéssel ajánlunk, hogy az általunk dolgozott márvány-fajok és Syenitek, különösen a mi fekete Andesitünk, mely ugy minőség, mint szépség tekintetében a versenyt a legszebb külföldi fekete kövekkel is kiállja: **nálunk beszerezve, jutányosabb árba kerül, mint bármely más gyárból hasonminőségü kő.**

Raktárunk a hazai termékek mellett ugy összehasonlitás, mint dús választék czéljából, bőven el van látva többféle külföldi Gránit, Syenit, Labrador, márvány stb. siremlék-kövekkel, melyeket a legjutányosabb gyárakkal való összeköttetéseink folytán szintén a **legjutányosabb árban** számithatunk.

A rajzokkal útazó ügynökök mellőzését kérjük, mert ez által lényeges megtakaritás érhető el.

Rajzok és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Megrendeléseket siremlékekre elfogadunk bármilyen kőanyagból, minden nagyságban; ugyszintén **épület- és egyéb kőfaragó munkákra** is.

Kivánatra vidéken a sirkövet helyre is állitjuk.

Teljes tisztelettel:

575. (8—15) **NAGY TESTVÉREK,**
(Kolozsvártt, Beltorda-utcza.)

„THE GRESHAM"
ÉLETBIZTOSITÓ TÁRSASÁG LONDONBAN.

Magyarországi fiók:
Budapest, Ferencz József-tér 5—6.,
a társaság házában.

Ausztriai fiók:
Bécs, Gisellastrasse 1. sz. alatt,
a társaság házában.

A társaság vagyona 1891. évi junius 30-án	Frk.	117,550.797·—
Évi bevétel biztositások és kamatból 1891. évi junius 30-án	„	20,725.259·—
Kifizetések biztositási és járadéki szerződések s visszavásárlások után a társaság fennállása óta (1848.)	„	249,311.449·—
A legutóbbi tizenkét havi üzleti idő alatt a társaságnál	„	61,372.000·—
értékig nyujtattak be ajánlatok, miáltal a társaság fennállása óta benyujtott ajánlatok összértéke	„	1.728,184.555·—

értékre megy. — Prospektusokkal és dijtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállit, továbbá ajánlatokkal dijmentesen szolgálnak Erdély mindon nagyobb városában az **ügynök** urak és az **erdélyi vezérügynökség Kolozsvártt, Belszén-utcza 5., 7. sz.** 7. (57—x)

LÉBER GYULA
első erdélyi sodrony-szövet, fonat- és szitaáru-gyára,
KOLOZSVÁRT,
Főtér, Lábas-ház. Udvari bolthelyiség.

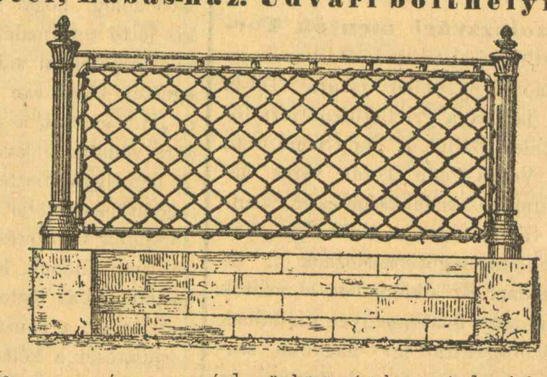

Van szerencsém a nagyérdemü közönség becses tudomására juttatni, miszerint egy **Erdélyben még nem létező uj iparágat** nyitottam; oly iparágat, a mely iparág meghonositása Erdélyben már rég szükséges lett volna.

Hogy azonban a kezdet nehézségein átevezhessek, kivánatos volna, ha ugy a helybeli, mint a vidéki nagyrabecsült közönség szives pártfogásába részesitene. Biztositathatom előre is, hogy korrekt és müizléses munkám által megelégedésüket mielőbb kiérdemlendem.

Szakmámban előforduló **sodrony fonat-szövet,** ugymint: kertek, erdők, vadaskertek, szöllők, sirhelyek stb. bekeritéséhez, majorsági udvarok fonattal való bevonása; pincze, padlás felső világossági, magtár és éléskamara ablakok sodronyfonat rostélyzata. A hányó rosták, szén, koks, kavics és porond válogatásához. Szikrafogók cséplő- és egyéb gépekhez.

Nemkülönben zöldre festett légy-szövet, szelelő-rosták, Backer-féle rosták s egyébféle használatra vas-, réz- és czinezett szövetek, sir, kosarak, Kruppa sodrony-szegélyzetek; különféle izléses mintákban, keretbe foglalt rosták és sziták különféle czélokra igen erősen készittetnek s gyári árak szerint számittatnak.

Aczél tüskés sodrony kertek, delelők stb. bevonásához jutányos árért be is huzatik.

Képes árjegyzékkel kivánatra ingyen és bérmentve szolgálok.

Teljes tisztelettel:

670. (3—6) **LÉBER GYULA.**

Alapittatott 1855-ben.

MÜLLER GYULA
(Keresztény Imre utóda)
kefe- és ecset-gyára,
Kolozsvártt, Jókai-utcza (belszén) 14. sz. alatt.

Van szerencsém a nagyérd. helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe ajánlani

gyártmányaimat,

melyek minőség, jóság és az árak tekintetében a külföldi gyártmányokat fölülmulják és a melyek több országos és iparkiállitáson érdem érmekkel lettek kitüntetve.

A székesfehérvári országos kiállitáson 1879. ezüst éremmel lett kitüntetve.

A Szolnokdoboka megyei gazdasági egylet termény, állat és iparkiállitásán 1887. bronz éremmel lett kitüntetve.

A budapesti országos kiállitáson 1885. nagy éremmel lett kitüntetve.

Nagy raktárt tartok **minden e szakmába vágó czikkekből** a legfinomabbtól a legegyszerübbig.

Elvállalok **mindennemü gépkefék javitását** avagy **ujjá készitését.**

A legjobb romániai sertéből készitek továbbá:

parket-fénykeféket, festő- (Steinpenczlik), **meszelő-** és **kendertisztitó-, fedélfestő ecseteket,**

FODRÁSZ GÖMBKEFÉKET,

ruha-, haj- és **bársonykeféket,** mindezeket felelősség mellett, tiszta sertéből. 15. (43—x)

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesitek.

Kereskedőknek különös kedvezményt nyujtok.

Kivánatra árjegyzéket azonnal küldök.

Nyomatott Magyary Mihály könyvnyomdájában, Kolozsvártt, Belközép-utcza 33. szám alatt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.